

การบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี

Management to disseminate knowledge and understanding

of social entrepreneurship in Nonthaburi Province

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษา (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี โดยนำแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้านมาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัยของการศึกษาครั้งนี้ ได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลสนามโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง ได้ค่าเท่ากับ 0.93 และผ่านการหาค่าความเชื่อถือได้ที่ระดับ 0.94 ประชากร คือ ผู้ประกอบการเพื่อสังคมทั้งหมดในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 78,282 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 397 คน ได้มาจากตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% การเก็บรวบรวมข้อมูลสนามดำเนินการระหว่างวันที่ 1-30 พฤษภาคม 2567 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้ 383 ชุด/คน คิดเป็นร้อยละ 96.47 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 397 คน วิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ในรูปตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สำคัญคือ หน่วยงานให้ความสำคัญไม่มากเพียงพอต่อการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการผสมผสานและด้านเครื่องมือ ส่วน (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญคือ หน่วยงานควรเพิ่มความสำคัญให้มากขึ้นกับด้านการผสมผสานและด้านเครื่องมือ พร้อมกันนั้น หน่วยงานควรกำหนดตัวชี้วัด หรือยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมตามแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน (1) การผสมผสาน (2) เครื่องมือ (3) การเปลี่ยนแปลง (4) เป้าหมาย และ (5) ผู้ดำเนินงาน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ การประกอบการเพื่อสังคม

Abstract

Objectives of this study were mainly to examine (1) problems of management, and (2) development guidelines of management to disseminate knowledge and understanding of social

entrepreneurship in Nonthaburi Province. The Social Entrepreneurship Concept of 5 aspects was applied as conceptual framework of this study.

Methodology of this research was formed the research design as quantitative research which was survey research collecting field data with questionnaires. The questionnaires passed try out of validity check at level of 0.93 and reliability check at level of 0.94. Population was all 78,282 social entrepreneurs in Nonthaburi Province. A total of 397 samples was selected from Taro Yamane sample size table at 95% confidence level. Field data collection was conducted during May1-30, 2024, and total 383 completed sets of questionnaire which equaled with 96.47% of the 397 total samples were returned. Data analysis was represented in contingency table with descriptive approach. Descriptive Statistics exercised were percentage, mean, and standard deviation.

Findings of this research were (1) the major problems of management were the Agency's giving insufficient significance to the knowledge and understanding dissemination of social entrepreneurship particularly on Integration and Tool aspects, and (2) the major development guidelines of administration were the Agency should increase significance to the Integration and Tool aspects. Moreover, the Agency should create indicators and strategy of development guidelines to disseminate knowledge and understanding of social entrepreneurship according to the Social Entrepreneurship Concept with 5 aspects (ITCAT), arranging in descending order as follows: Integration, Tool, Change, Target, and Actor.

Keywords: Management, dissemination of knowledge and understanding, Social Entrepreneurship

บทนำ

การประกอบการเพื่อสังคม (social entrepreneurship) เป็นแนวคิดหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการ กิจกรรม หรือการดำเนินงานของบุคคลและหน่วยงาน รวมทั้งมีส่วนช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลและหน่วยงานนำแนวคิดนี้มาปรับใช้ โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และสังคม ได้พิจารณาและเชื่อว่า การประกอบการเพื่อสังคมเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่โลกกำลังเผชิญอยู่ (Portales 2019: 52) แนวคิดนี้ยังมีแนวโน้มเติบโตมากขึ้น เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความคิดเห็นที่หลากหลาย และยังไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน แต่สาระสำคัญของการประกอบการเพื่อสังคมนั้น มุ่งเน้นไปที่การผสมผสาน (Integration) การประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การนำเครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Tool) เช่น การวางแผน ยุทธศาสตร์ และนวัตกรรม มาใช้ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) ในทิศทางที่ช่วยแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ เป็นการดำเนินงานโดยบุคคลหรือหน่วยงาน (Actor) และท้ายสุดนำไปสู่เป้าหมาย (Target) ที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

นนทบุรีเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และเป็นจังหวัดอยู่ในเขตเมืองที่เรียกว่า ปริมณฑล แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (สำนักงานจังหวัดนนทบุรี, 2567) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “จังหวัดนนทบุรีเป็นเมืองน่าอยู่” คือ การเป็น “เมืองสังคมน่าอยู่ เมืองเศรษฐกิจก้าวหน้า และเมืองการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยมีการบริหารจัดการที่ครอบคลุมถึงการส่งเสริมและการพัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรกรรมและการประกอบธุรกิจที่มีคุณภาพ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการขยายตลาด ในเวลาเดียวกันก็ได้ส่งเสริมกิจกรรมการประกอบการเพื่อสังคม ตลอดจนผู้ประกอบการเพื่อสังคม พร้อมกับการมุ่งพัฒนาให้เป็นเมืองสีเขียว สนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและขยะมูลฝอย การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

เป็นข้อเท็จจริงที่ทำให้กล่าวได้ว่า トラบดที่แนวคิด ความหมาย และตัวชี้วัดของการประกอบการเพื่อสังคมยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ข้อมทำให้การยอมรับ และการนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการของบุคคลและหน่วยงานเกิดความสับสน ไม่เติบโตอย่างกว้างขวาง รวมทั้งเกิดปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในหน่วยงาน เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ศึกษาจึงให้ความสนใจและนำปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของหน่วยงาน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมต่อผู้ประกอบการเพื่อสังคม มาศึกษา ประมวล และกำหนดเป็น “ปัญหาการวิจัย” ของการศึกษารุ่นนี้ เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ได้อย่างรัดกุมและตรงประเด็นต่อไป ขยายความได้ว่า การศึกษารุ่นนี้ เน้นศึกษาเพื่อ “พัฒนาหน่วยงาน หรือพัฒนาการบริหารจัดการของหน่วยงาน” โดยมุ่งไปที่หน่วยงานของรัฐ อันได้แก่ “สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)” ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมของหน่วยงานดังกล่าว โดยมีปัญหาการวิจัย คือ “สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบริหารจัดการ ดำเนินงาน หรือปฏิบัติงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมต่อผู้ประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรีอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร” ซึ่งหมายถึง ไม่กว้างขวางและไม่ครอบคลุมมากเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น หน่วยงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคม (1) ด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ต่อเนื่องและไม่ครอบคลุมมากเท่าที่ควร (2) ด้านการใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่มากเพียงพอ และ (3) ด้านการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ครบถ้วนและไม่ทั่วถึงมากเท่าที่ควร

หากปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้างต้นไม่ได้รับการแก้ไข อาจทำให้เกิดผลเสียหรือข้อบกพร่องอย่างน้อย 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหน่วยงาน เช่น การปฏิบัติงานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพ ตลอดจนได้รับการยอมรับไม่มากเท่าที่ควร (2) ด้านบุคลากรของหน่วยงาน คือ ทำให้บุคลากรขาดความเชื่อมั่นและขาดขวัญกำลังใจ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานอย่างมี

ประสิทธิภาพและคุณภาพไม่มากเท่าที่ควร และ (3) ด้านประชาชนและสังคม ทำให้ผู้ประกอบการเพื่อสังคม และสังคมได้รับบริการจากหน่วยงานที่สอดคล้องกับความต้องการไม่มากเท่าที่ควร

ด้วยเหตุผลที่นำเสนอข้างต้น ผู้ศึกษาคาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ เช่น องค์ความรู้ การเรียนการสอนการวิจัย รวมตลอด ไปถึงการศึกษ การทดสอบ และการพัฒนาต่อยอด นอกจากนั้น ยังเป็นประโยชน์ด้านการปฏิบัติงานของบุคคล และหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยอาจนำปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการจากการศึกษานี้ไปปรับใช้ ส่วนด้านประชาชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการเพื่อสังคมย่อมได้ประโยชน์จากการนำข้อมูลทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไปใช้เป็นแนวทางสำหรับเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปรายติดตาม และตรวจสอบการบริหารจัดการของหน่วยงาน และบุคคลตามบทบาทหน้าที่ของกฎหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษานำข้อมูลรอง (secondary data) เป็นหลัก ซึ่งค้นคว้า และรวบรวมจากหนังสือ บทความวารสาร หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ความหมาย และตัวชี้วัดของการบริหารจัดการ และการประกอบการเพื่อสังคม ดังนี้

1. **แนวคิดและความหมายของการบริหารจัดการ (management)** DuBrin (2006: 2) เห็นว่า การจัดการเป็นกระบวนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การผ่านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคน การจูงใจ และการควบคุม ในขณะที่ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2563: 39-40) อธิบายไว้ว่าการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนเพื่อนำมาใช้ในการสนับสนุน ส่งเสริม เปลี่ยนแปลง พัฒนา หรือสร้างความสุขความเจริญอย่างก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืนของประชาชนและประเทศชาติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนั้น (วิรัช, 2559: 46, 58) การบริหารจัดการยังครอบคลุมไปถึงการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานและบุคลากรของทุกภาค เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคหน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ หากนำไปใช้ในหน่วยงานและบุคลากรของภาครัฐและภาคเอกชน ถือเป็นการผสมผสานแนวคิดภาครัฐและภาคเอกชน

ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดและความหมายข้างต้นมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดความหมายของการบริหารจัดการที่ใช้ในที่นี้ เนื่องจากครอบคลุมสาระสำคัญของการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์การวิจัยและขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ โดยหมายถึง “การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใด ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมต่อผู้ประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรีตามเป้าหมายของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ทั้งนี้ ตามแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน”

2. การประกอบการเพื่อสังคม (social entrepreneurship) (1) Austin, Stevenson, and Weiskillern (2006: 1-22) อธิบายว่า เป็นกิจกรรมที่ริเริ่มเปลี่ยนแปลง และสร้างคุณค่าทางสังคม โดยอาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายใน หรือครอบคลุมรวมตลอดไปถึงหน่วยงานหรือภาคที่ไม่แสวงหากำไร ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ” ขณะที่ (2) Mair and Marti (2006: 36-44) ในมุมมองอย่างกว้าง หมายถึง “กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้การริเริ่มเปลี่ยนแปลง และการผสมผสานทรัพยากรเพื่อแสวงหาโอกาสต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ/หรือ ตอบสนองความต้องการทางสังคม” สำหรับ (3) Portales (2019: 52) เห็นว่า “ภาครัฐ และภาคเอกชนมุ่งให้การประกอบการเพื่อสังคมเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่โลกกำลังเผชิญอยู่” นอกจากนี้ (2019: 124). “ภาคธุรกิจก็ได้พยายามสร้างมูลค่าหรือให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม” ในส่วนของ (4) Thompson (2002: 413) เชื่อว่า “การประกอบการเพื่อสังคมโดยทั่วไปเป็นความพยายามเพื่อขยายเป้าหมายทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมให้กว้างขึ้น”

ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดและความหมายข้างต้น มาเป็นพื้นฐาน หรือแนวทางสำคัญในการสร้างและกำหนดแนวคิด ความหมาย และตัวชี้วัดของการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน สำหรับใช้ในที่นี้ เนื่องจากเป็นแนวคิดหรือความหมายที่ครอบคลุมสาระสำคัญ ตรงประเด็น สื่อความหมายที่ชัดเจน เข้าใจง่าย หน่วยงานและบุคลากรของหน่วยงาน และผู้ประกอบการเพื่อสังคมนำไปปรับใช้ได้ไม่ยาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ด้วย โดย “การประกอบการเพื่อสังคม” ในที่นี้ หมายถึง “แนวคิด ตัวชี้วัด กิจกรรม การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานของบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (Actor) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการผสมผสาน (Integration) การประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Tool) เช่น การวางแผน ยุทธศาสตร์ นวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีและเครือข่ายที่ทันสมัย เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) ไปในทิศทางที่ช่วยแก้ไขปัญหา และนำไปสู่เป้าหมาย (Target) ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม”

จากแนวคิดและความหมายดังกล่าว นำมาสู่การกำหนดเป็น “ตัวชี้วัดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน” หรือ “ITCAT” ที่ประกอบด้วย

1) การผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Integration)

หมายถึง การบริหารจัดการ การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานไปในทิศทางที่ผสมผสานการประกอบการหรือกิจกรรมทั้ง 3 ทาง คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2) การใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Tool) หมายถึง การนำเครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการประกอบการเพื่อสังคม เช่น การวางแผน ยุทธศาสตร์ นวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีและเครือข่ายที่ทันสมัย

3) การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Change) หมายถึง การนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้เพื่อกระตุ้น เพื่อก่อให้เกิด หรือเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ช่วยแก้ไข้ปัญหาทั้ง 3 ทาง ให้เกิดผล และผลกระทบในเชิงบวกต่อส่วนรวม นอกจากนี้ รัฐบาลหลายประเทศ เช่น อังกฤษ แคนาดา และสิงคโปร์ เห็นความสำคัญ มีทั้งนโยบาย และเงินกองทุนสนับสนุน (สวส. จากเว็บไซต์ <https://www.osep.or.th/> สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2567)

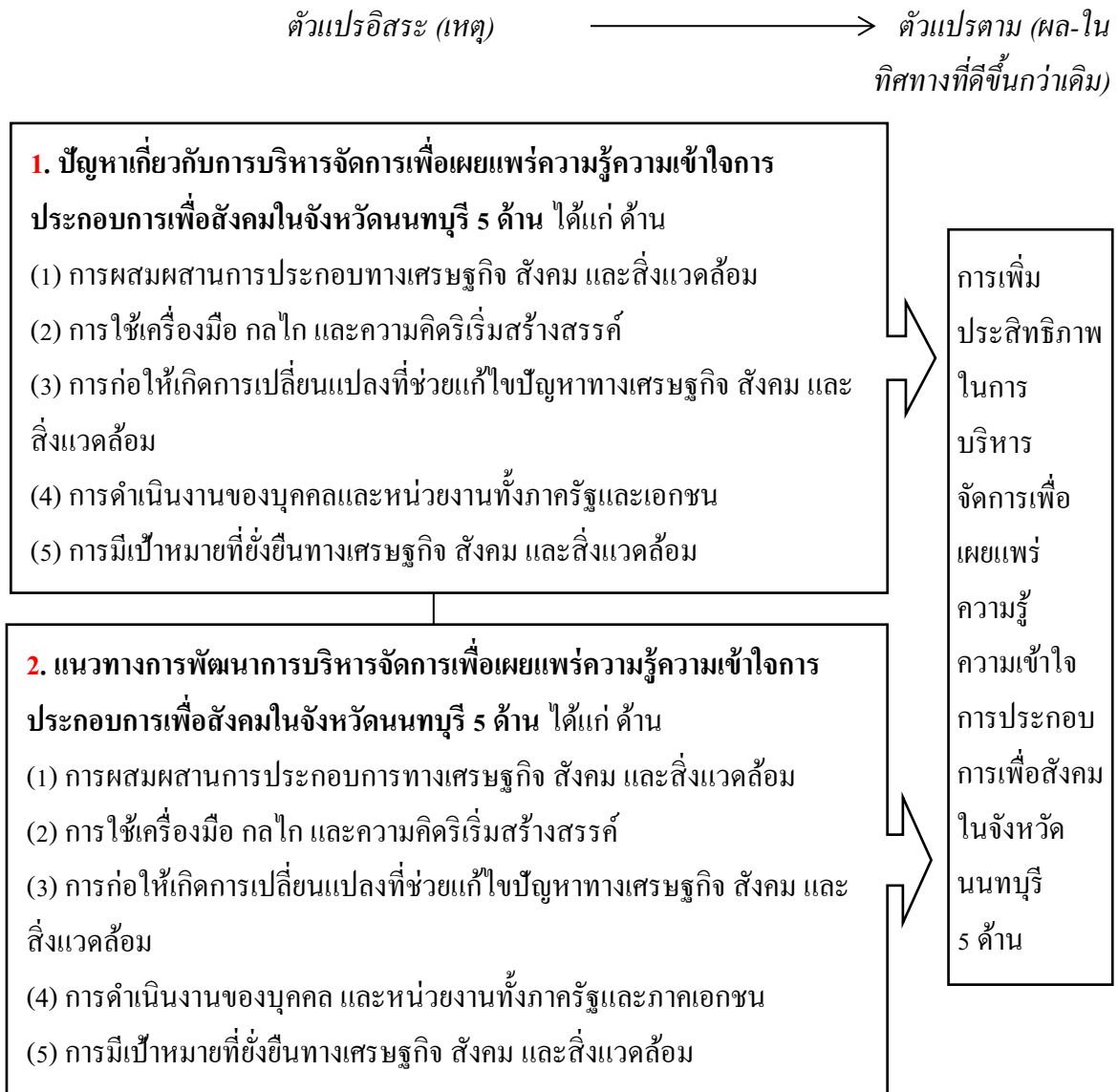
4) การดำเนินงานของบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (Actor) หมายถึง ผู้ดำเนินงานมีได้หลากหลาย โดย Leonard, Reficco, Wei-Skillern, and Austin (2006: 169-180) เสนอความเห็นไว้ว่า การประกอบการเพื่อสังคมนำไปใช้กับองค์กรได้ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรทางธุรกิจ และองค์กรของภาครัฐ นอกจากนี้ ผู้ดำเนินงานครอบคลุมนับแต่บุคคล หรือปัจเจกชน รวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน หรือดำเนินงานโดยองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non-profit organization) องค์กรที่แสวงหาผลกำไร (profit organization) และองค์กรที่มีลักษณะผสมผสาน (hybrid organization)

5) การมีเป้าหมายที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Target) หมายถึง การมีเป้าหมายสำคัญ คือ ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากสังคมโลกมีการพัฒนาอย่างไม่สมดุล ทำให้เกิดผลเสียสะสมจนถึงขั้นวิกฤตของสิ่งแวดล้อมจนถึงขั้นภาครัฐและภาคเอกชนชั้นนำทั่วโลก ขานรับที่จะร่วมมือกันแก้ไข้ปัญหา โดยมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Social Development Goals หรือ SDGs) ของสหประชาชาติให้สำเร็จภายในปี ค.ศ. 2030 (สวส. จากเว็บไซต์ <https://www.osep.or.th/> สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2567)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้ศึกษาแบ่งกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณออกเป็น ส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ (เหตุ) และส่วนที่เป็นตัวแปรตาม (ผล-ในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน (causality) กล่าวคือ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ คือ “แนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน” ที่แบ่งเป็น 2 ส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อันได้แก่ (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี 5 ด้าน ขณะเดียวกัน ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัว

แปรตาม คือ “การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบกรเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี 5 ด้าน” ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (เหตุ) กับตัวแปรตาม (ผล-ในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม) ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย (research design) ผู้ศึกษาได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey study) ที่ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม หรือการวิจัยสนามด้วยการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Punch, 1998: 66)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ประกอบการเพื่อสังคมทั้งหมดในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 78,282 คน (สสว., จำนวนผู้ประกอบการรายอุตสาหกรรม (ปริมณฑล) ในจังหวัดนนทบุรี ธันวาคม 2565 จากเว็บไซต์ <https://www.smebigdata.com/view-dashboard/smeTSIC> สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2567) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรีที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 397 คน ซึ่งได้มาจากตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1967: 398) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ทั้งนี้ การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างเช่นนี้ เป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างประเภทการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (validity) ซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หรือหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์การวิจัย (Index of item Objective Congruence หรือ IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.93 และได้ทำการทดสอบ (try out) จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม หรือหาค่า Cronbach ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อถือได้ (reliability) ที่ระดับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการระหว่างวันที่ 1-30 พฤษภาคม 2567 โดยผู้ศึกษา และผู้ช่วยอีก 4 คน ได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 397 ชุด/คน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้ 383 ชุด/คน ($n=383$) คิดเป็นร้อยละ 96.47 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 397 คน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลเชิงปริมาณมาทำการประมวลและวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคอมพิวเตอร์ โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในรูปตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา พร้อมกับนำเสนอข้อมูลในตารางและเขียนบรรยายได้ตาราง สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน ($n=383$) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.89) เป็นหญิง และที่เหลือ (ร้อยละ 26.11) เป็นชาย พร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.96) มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และที่เหลือ (ร้อยละ 48.04) มีการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.17) ปฏิบัติงานในภาคบริการ และที่เหลือ (ร้อยละ 48.83) ปฏิบัติงานในภาคการค้า การผลิต และธุรกิจ การเกษตร ส่วนผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ มีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1.) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน เฉพาะด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับปานกลาง 3 ลำดับแรกตามลำดับมีดังนี้ (1) ด้านการผสมผสานการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (\bar{X} 2.31, SD 0.15) ได้แก่ คำถามที่ว่า “หน่วยงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมต่อผู้ประกอบการเพื่อสังคมด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่ครอบคลุมมากเท่าที่ควร” (2) ด้านการใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (\bar{X} 2.29, SD 0.13) ได้แก่ คำถามที่ว่า “หน่วยงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่มากเพียงพอ” และ (3) ด้านการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (\bar{X} 2.24, SD 0.16) ได้แก่ คำถามที่ว่า “หน่วยงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ครบถ้วนและไม่ทั่วถึงมากเท่าที่ควร” ดังตาราง 1

หมายเหตุ ตารางแสดงค่าสถิติ คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ SD ได้ใช้สถิติ ดังนี้

- 1) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05
- 2) ระดับความเห็นด้วยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับ มีช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้
 - 2.1) 3 เห็นด้วยมาก ช่วงคะแนนระหว่าง 2.34-3.00 คะแนน
 - 2.2) 2 เห็นด้วยปานกลาง ช่วงคะแนนระหว่าง 1.67-2.33 คะแนน
 - 2.3) 1 เห็นด้วยน้อย ช่วงคะแนนระหว่าง 1.00-1.66 คะแนน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี 5 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2.) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เฉพาะด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก 3 ลำดับแรกตามลำดับมีดังนี้ (1) ด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (\bar{X} 2.42, SD 0.18) ได้แก่ คำถามที่ว่า “หน่วยงานควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น” (2) ด้านการใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (\bar{X} 2.41, SD 0.12) ได้แก่ คำถามที่ว่า “หน่วยงานควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้นอย่างเพียงพอ” และ (3) ด้านการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (\bar{X} 2.39, SD 0.18) ได้แก่ คำถามที่ว่า “หน่วยงานควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างครอบคลุม ครบถ้วน และทั่วถึง” ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสถิติสรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ 2 เรื่อง คือ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรีตามแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน จำแนกตามค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ระดับ และลำดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n=383)

ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	\bar{X}	SD	ระดับความเห็นด้วย	ลำดับ
1. การผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คือ “หน่วยงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมต่อผู้ประกอบการเพื่อสังคมด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่ครอบคลุมมากเท่าที่ควร”	2.31	0.15	ปานกลาง	1
2. การใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.29	0.13	ปานกลาง	2
3. การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2.24	0.16	ปานกลาง	3
4. การดำเนินงานของบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	2.19	0.14	ปานกลาง	4
5. การมีเป้าหมายที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2.18	0.15	ปานกลาง	5
แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ	\bar{X}	SD	ระดับความเห็นด้วย	ลำดับ
1. การผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คือ “หน่วยงานควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น”	2.42	0.18	มาก	1
2. การใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.41	0.12	มาก	2
3. การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2.39	0.18	มาก	3
4. การดำเนินงานของบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	2.35	0.14	มาก	5
5. การมีเป้าหมายที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	2.37	0.19	มาก	4

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรีตามแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้านนั้น เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน แต่มีระดับความเห็นด้วยแตกต่างกัน กล่าวคือ เห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั้ง 5 ด้าน ขณะที่เห็นด้วยในระดับมากต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทั้ง 5 ด้าน

1. เหตุผลสำคัญที่มีส่วนทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั้ง 5 ด้านดังกล่าวนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า หน่วยงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้าน (1) การผสมผสานการประกอบการอย่างไม่ต่อเนื่องและไม่ครอบคลุมมากเท่าที่ควร (2) การใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่มากเพียงพอ รวมทั้ง (3) การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยแก้ไขปัญหายังไม่ครบถ้วนและไม่ทั่วถึงมากเท่าที่ควร ล้วนเป็นปัญหา อุปสรรค หรือข้อขัดข้องของการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมต่อผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่กลุ่มตัวอย่างตระหนักถึงความสำคัญ ให้ความสนใจ และประสบพบเห็นพอสมควร เช่นนี้ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางดังกล่าว

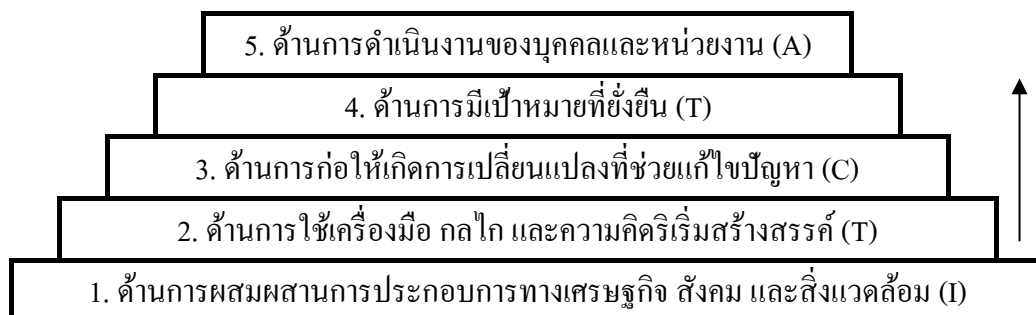
2. เหตุผลสำคัญที่มีส่วนทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการดังกล่าวทั้ง 5 ด้าน ซึ่งครอบคลุมด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} 2.42, SD 0.18) คือ คำถามที่ว่า “หน่วยงานควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น” นั้น ผู้ศึกษามีความเห็นที่แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการซึ่งเน้นประเด็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจดังกล่าว เป็นไปในทิศทางที่ (1) สอดคล้องกับแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม ตรงประเด็น ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ (2) เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ หรือการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในทิศทางที่สอดคล้องและตอบสนองความต้องการ ตลอดจนสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน หรือผู้รับบริการ คือ ผู้ประกอบการเพื่อสังคม เช่นนี้ พอเทียบเคียงได้กับแนวคิดของ นันทพร สุริยกุล ณ อยุธยา (2560: 156-167) ที่ได้เสนอแนะไว้ว่า เทศบาลควรกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดเก็บขยะ โดยให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานที่สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน และ (3) มีส่วนสำคัญทำให้หน่วยงานมีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับ และความน่าเชื่อถือจากผู้ประกอบการเพื่อสังคมเพิ่มมากขึ้นด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จึงเห็นด้วยในระดับมากดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ที่สำคัญคือ หน่วยงานในจังหวัดนนทบุรี โดยเฉพาะ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรบริหารจัดการ หรือปฏิบัติงานเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมด้านการผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น เช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Pearce and Elkington (2020: 49-55) ที่ว่า การประกอบการเพื่อสังคมทำให้ง่ายและสะดวกขึ้นได้ โดยผ่านทางการใช้อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ เครือข่ายทางสังคม และเว็บไซต์สื่อทางสังคม เว็บไซต์เหล่านี้นอกจากช่วยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเพื่อสังคมเข้าถึงประชาชนจำนวนมากที่ยังอยู่ในพื้นที่ห่างไกล และมีเป้าหมายเดียวกันแล้ว ยังสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผ่านการเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่าย ทำให้ได้เรียนรู้ประเด็นต่าง ๆ ได้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรมของกลุ่ม รวมตลอดทั้งหาทุนหรือระดมทุนจากคนจำนวนมากได้ด้วย

1.2 ข้อเสนอแนะอื่น (1) บุคคลและหน่วยงานควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้นกับการกำหนดแนวคิด และความหมายของการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคม ให้รัดกุม ชัดเจน และนำไปปรับใช้ในทางปฏิบัติ และ (2) หน่วยงานควรสร้างหรือกำหนดตัวชี้วัด หรือยุทธศาสตร์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมตามแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน (ITCAT) และนำไปปฏิบัติจริงโดยประกอบด้วยกลุ่มตัวชี้วัดสำคัญของการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators หรือ KPIs) เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ (1) การผสมผสานการประกอบการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (2) การใช้เครื่องมือ กลไก และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3) การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยแก้ไขปัญหา (4) การมีเป้าหมายที่ยั่งยืน และ (5) การดำเนินงานของบุคคลและหน่วยงาน ดังภาพ 2

ภาพ 2 ตัวชี้วัด หรือยุทธศาสตร์ของแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมตามแนวคิดการประกอบการเพื่อสังคม 5 ด้าน

เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หน่วยงาน หรือบุคลากรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรทำวิจัยโดยใช้แนวคิด กรอบแนวคิด หรือตัวชี้วัดอื่นสำหรับการศึกษาและวิเคราะห์การบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรี เป็นต้นว่า แนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน และแนวคิดการบริหารจัดการยุคดิจิทัล

2.2 หน่วยงาน หรือบุคลากรควรทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบ เช่น การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจการประกอบการเพื่อสังคมในจังหวัดนนทบุรีกับหน่วยงานอื่นที่มีภาระงานใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกัน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- นันทพร สุริยกุล ณ อยุธยา. (2560). “การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดเก็บขยะของเทศบาลในจังหวัดปทุมธานี” วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 22 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2560), หน้า 156-167.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2563). **ค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งเสริมการบริหารจัดการยุคดิจิทัล**. กทม. : โฟร์เพช, 2563.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2559). **50 แนวคิด ตัวชี้วัด ตัวแบบของการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการที่ยั่งยืน**. กทม. : โฟร์เพช.
- Austin, James E., Howard Stevenson, and Jane Wei-Skillern. (2006). “Social and Commercial Entrepreneurship: Same, Different, or Both?” **Entrepreneurship Theory and Practice**, 30(1): 1-22.
- DuBrin, Andrew J. (2006). **Essentials of Management**. Mason, Ohio: Thomson Higher Education.
- Leonard, Dutch, Ezequiel Reficco, Jane Wei-Skillern, and James E. Austin. (2006). “Social Entrepreneurship: It's for Corporations, Too.” Chap. 8 in **Social Entrepreneurship**, edited by Johanna Mair, Jeffrey Robinson, and Kai Hockerts. Palgrave Macmillan, 169-180.
- Mair, Johanna and Ignasi Martí. (2006). “Social Entrepreneurship Research: A Source of Explanation, Prediction, and Delight” **Journal of World Business**, 41(1): 36-44.
- Pearce, Joshua M., and J. D. Elkington. (2020). “Pros and Cons of Social Entrepreneurship” **IDOSR Journal of Applied Sciences**, 5(2): 49-55.
- Portales, Louis. (2019). **Social Innovation and Social Entrepreneurship: Fundamentals, Concepts, and Tools**. Switzerland: Palgrave Macmillan.

Punch, Keith F. (1998). **Introduction to Social Research: Quantitative and Qualitative Approaches**. London: Sage Publications Ltd., 1998.

Thompson, John L. (2002). "The World of the Social Entrepreneur" **The International Journal of Public Sector Management**, 15 (4/5): 413.

Yamane, Taro. (1967). **Elementary Sampling Theory**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
